

Rita laikraksts

LAIKMETIS

A bonešanas maksas:
1 mēn. bez piesūt. Ls 1.50
ar piesūtišanu Ls. 1.80.
uz ārzemem — Ls. 3.

6 sant.

1924

Otrdien, 4. novembrī

1. gads

Reformism banfrots

Dewinus mehneschus atpakał, kad Anglijā nodibinajās strahdneeku partijas waldiba, sozialdemokratisķā prese nebeidza gawilei, ta cestahjees jauns laikmets, reformatīšķā sozialisma un pazīstīšma seedu laikmets. Ar uswaretaja triumfu Mafdonalds tehrās pēc waldibas stuhrēs, lūdinadams wiſci paſaulei, ta wina waldiba nekahdu krasu luhsumu neradis, bet ees reformatīſķus zelus. Tas nosīhmeja, ta strahdneeku waldiba ūwohti aifstahwēs priwata ihpaschuma teesības un angļu burschusijai nekahdas galwas sahpes nedaris. Sakarā ar to angļu mahrzinās turs, tursč, guhstot usvaru strahdneeku partijai, sahla kriſt, no jauna pažehlās.

No „wahzu tautīſķas brihwibas partijas” atdalas tā fāuzamo „leelwahzu” grupas, turās par sawu wadoni atſlīht Hitleri.

LDA.

Schēfeschānās arodkustibā.

Parīsē, 2. novembri. (Hawaſſ).
T. f. unitārās (komunistīšķas) darba fēderāzijas masakums atſākhelees no tās un dibina jaunu arodneeziſķu apweenibu.

LDA.

Mafdonalda neweifīme.

Mafdonalda, 1, novembri. „Dīwestija” wakardeenās eewadā par Anglijās wehlefchanam issakas, ta galweneiši wainineiſķ angļu strahdneeku partijas neweifīmei eist. Mafdonalds Semīki

Tilai nepilnus dewinus mehneschus strahdneku partija atradās pec waltsis stuhres un ari schini ihſā laitā wina peerah-
dūns faww niflūgo nefachlu. Meh̄s ūnu
neweilshmei ejot McDonalds. Gewiht
dauds wiñsch ejot kaitejīs sawai partija
ar Sinowjewa wehſtules publizeſchanu
LTA.

Kinas presidens atteizās
Bētina, 2 XI. (Hawājā) Tsa
okums, līhdsschīnejais Kinas presidentē
ofiziāli atteizees no amata.
Satīshme starp Pekini un Tientsi
ui pahertraulta, jo vis austrumeem n
galwas vilsehtas sahkuvees tauja star
Fengjunkiana un Wupeisu armijam.
Starptautiskās satīshmes wilzeens, kur
schoriht astahja Pekini, aisturets Hang
thunā.

mais tehnies un veivjoi eeneris struktu-
neku aprindās us laiku sūnamu nomeeri-
najumu, atsīhstot Vadomju Kreewiju, kuru
atsīht buhtu speesta ari burschuaſija, ja
wina atrastos pēc waras. Bet ja to
laiku, tamehr Makdonalds pakalpigi
stutē pilsonisko eelahrtu, tehrpdamees pa-
zīšķma un demokratisma togā, Anglijas
burschuaſija war nostiprinat sāwas posi-
zījas, lai pehz sūnamu laika pateitītu schim-
morim ja tas sāmu isdariiš, war eet.

Ko tad Makdonalds ir darijsis strahdneetu ūchikras labā. Ko winshē ir panahzis, lai teesham nodrošinatos pretbraudoscho imperialistisko faru.

Mehs finam, ta tee losungi, kurus strahdneeku partijs uftahdijs fā galvenos: oglu rastiuju un daschu zitu smagds industrijas nosaru nazionalizaciju — valikuschi par tulschu frazi. McDonalds uko naw gribejis un ari naw 'darijis strahdneeku schikras labā. To pastrihpo wina runa neatkarigās strahdneeku partijs konferenčē, kurā starp zitu teikts: „Mehs zenshamees pehz ia, lai ruhpnezziba nekluhtu par zibnas arenu starp strahdneekiem un kapitalisteem, bet lai wina buhtu par šo iekiru lopejas sādarbības arenu.“ Tas ari veerahdisas tālakā strahdneeku partijs waldīshanas lailā. Kad strahdneeki atfēwischķās ruhpnezzibas nosarēs draudeja ar streiku, McDonalda waldiba sawukahrt draudeja ar represijām. Utsinibū schini finā McDonalds īspelnījds no burschusījas, tā tas redzams no raksta schurnalā „Ekonomists“, kurā starp zitu teikis: „Strahdneeku waldiba, atcezibā uz streileem ir eenehmusi noteiktu un wihrischtigu posīziju, jo wina, ne flītai, kā tāhda zita (pilsonisko) waldiba schajās trīsēs (streikos) pirmā weetā tāhda nazionalās interesēs.“ Saprotams, kā schādas slawas dzeesmas pilsoniba McDonaldbam nedziedata, ja winsch aistahmetu strahdneeku intereses.

Budsčeta pamats palīta tas pats, tur bija uftahdijusi konservatiivo waldība. Sinamas pahrmainas eemedā tilai būdsčeta pahrpalīkuma isdalischanā. Tātā fomasīnai netecksee nodokli uz daschā pirms nepeezeeschamības prezēm, kātar er ko winas palehtinājās. Tas finam mehrā nahza par labu ari strahdneeku. Tomehr pehz tāhda laila spēkulanti zena attkal uz schām prezēm sazehla un stahwolliš palīta agrakais. Bes tam tāla paauktinatas par dascheem schilineem pabalsīsumas besdarbneekiem. Luhk, wijs i strahdneeku waldība dewa strahdneekschikrai! Pahrejaš budschets palīta sagrakais. Tas paschās leelās sumas aizstātās lara flotes un armijas ustureschonai un zitām pilsoniskās vassis wajadībam. Kā burschusīja usnehma strahdneeku waldības budschetu, leezina sekī ūchi Loid-Dschordšcha wahrdi: „Sozialstākkajam budschetam naw uka lopeja o sozialismu, winsch aprehkinats tā, lai stiprinātu pastahwojcho (pilsonisko) eelsahrtu.“

usdots dabūt ahreju aīskēhmumū pree
kīch Maskawas pilhektas fainīnezzibas un
apbuhwes wajadsibam. Delegazija ap-
mellechot Wahziju, Franziju u. z. Wa-
fareitopas walstīs.

Paſchwaldibas wehleſchanā
Anglijā.

LTA. Londonā, 2. XI. (Re
ters) Wakar Anglijā un Welsā waira
tā 300 pilſehtās, iſnemot Londonu, no
tika munizipalās wehleſchanas. Strahdne
tu partijs bij uſtahdiuſi wairak ſandi
datu, kā jebkad agraf. Pilſehtu wehle
ſchanam wiſpahr naw politikas noſihme
walſtā apjomā, jo winu rezultati atſara
jaš galwenā fahrtā no weetejeem apſta
fleem. Spreechot pehz lihdſſchim ſanem
tam ſinam konſerwatiwee un strahdne
partijs eegutuviſchi jaunus ſehdeklus
bet liberali ſauđejuſchi.

Wehleschanas saweenot. Walstis
N u j o r k â, 2. XI. Wehleschanu zihm
Saweenotâs Walstis tuwojas beigan
Otrdeen. 4. nowembri wifos shtato
eewehles delegatus, kuri sawulahrt ba
jos par presidenta amatam usstahditeen
sandidateem.

LTA.
Streiks marmora raktuvės.
R o m į, 2. novembris. Vaisiųstamai
Karroras marmora raktuvės išzehlė
višpahrejs streiks. Gemeišlis ir strahd
neeku ekonomiškias prasibač. LTA.

Kreewijas zars Parise
Vehz frantschu awischu sinam Parise
eeradees bij. leelknass Kirils, turfch sem
jau agrat ißludinajis par Kreewijas par
waldneku un zaru. Parise atrodoschee
bij. galma wiheri atteitufshees scho pa
waldneku atsiht. —

miba — lihds sobeem apbrunotais Anglijas imperialisms. Sinamēs ašums ir nu wehrsts reparazijsu jautajumā. Francijai garantētos reparazijsu nomalkas meenīzēlā, t. i. iswedot dīshwē tā fauzamā Dewīa plānu. Bet lai Wahzīja spēkā malkat, tad winai tei pēcītīts aizdevums 800 milj. siltā marķu apmērā. Šo aiznēhinumu dod Amerikas un Anglijas kapitalisti. Tādā sahrtā, neskaitot tees u. t. tā 2. Internacionale wahrdei pret Wahzījas aplaupischanu, kā arī aplaupischanu ar 2. Internationales līderi Maldonalda palihdsību tei turpināti. Tātā, lai „lauvas teesa“ nenokļūtu veenigi Francijas labātā, bet lai prozens nomalku veidā par pēcītīto aiznēhīnumu pildītos arī Amerikas un Anglijas kapitalistu mali. Londonas konferenča ar Dewīa plāna pēcenīschanu apmeirinājusi sinamā mērā Francijai apetiti, bet turpretim novērusi Amerikas un Anglijas ekonomiskā werdsībā. Wahzīju un, pīriņām sahrtām, Wahzīja strahīneezību. Stahwolīs reparazijsu jaunajumā paleiļ joprojām neisschītīts fāvamatos un pēzī sinama laika varīšanās iestājību.

Sad nahl ūkalas runos Tautu Ligo
asamblējā: wißpahreja atbrūnoschand
arbitraſta (ſchthreju teſej) starptautiſki
konfliktu gadijumos un t. i. Bei ſe
noteek pa to laiñu, kamehr ſchis pazījīti
tās frasēs teel runatas? Waj Anglija

strahdneežiba ir nahkuši laut foli pretim
Indijas nazionalai kustibai. Indijas tauta
jau ilgi fmok sem imperialistiflās angli-
waras reschima un kolonialā kapitala el-
ploatazijas. Indijas tauta zihnas par
fawu nazionalo atswabinafchanos; bet Maf-
donalds bes schehlastibas ar eročschu pa-
lihdſibu apspeesch Indijas brihwibas
zihnitajus. Mafdonalds fneefs fawu
palihdſibu pretnazionalai kustibai Kinā,
lat gahstu nazionalo rewoluzijas wadona
Sunjatſena waldibu Deenwidus Kinā.
Kad pahral ſkali atſtan Egip̄tes tautu
waimanas, kuras ari fmok sem Anglijas ko-
lonialā juhga, un lad Londonā
eerodas Egip̄tes nazionalas waldibas
preefschtahwji, Mafdonalds noraidā winu
prasibas. Mafdonalba waldiba fawā
ahrejā politikā, netikai ir ar wiſu fructi
ſtahwejuši par lihdſschinejo koloniju no-
drochjinachanu imperialistiflāi Anglijai,
bet ari ir fneegusees pehz jauneeem iſei-
weelu awoteem, proti, uſ Mosulas naſtu,
ſakarā ar ſo draudeja iſzelteeſ konfliktis
ar Turciju.

Gewehrojot wiſu teikto, janahk pē
ſlehdſeena, ſā Anglijas ſtrahdneelu wal-
diba now nelo darifjuſi, lai noſtiprinain
ſtrahdneelu ſčikras ſtahwolli, bet ir pa-
lihdſejusi ſtiprinat Anglijas burschuafijū.
To atſihſt wehl reiſ angli burschuafija,
ſā tas laſams Vloida Oſchordſcha ſtrahd-
neelu waldibas pušgada darbibas no-
wehrtejuſā: „Ja ahriemneeki domā, ſā
Leelbritanijā noteek laždi nebuht fozi-
aliſtiſti eſperimenti, tad wini maldas.“

Un tablas: „neweens dahrneeks nāw parahdījīs tāhdas ruhpēs un lab- wehlibu pret sawa dahrfa augleem, ta strahdneku waldiba pret kapitalisko ee- fahrtu. Luhk, kapehz ari teek saprotams tagadejo wehleschanu rezultats, kurfā dod konservatiwai burschuašijai waira- kumu. Nepareisē pilsoneisko laikraſtu flehdseens, ta galwenais konservatiwo ušvaras eemeslis ir Anglijas-Kreewijsas lihgums un aishchmuma garantefchana Padomju Kreewijsai. Ratrs, tas dauds mas iſprot leetas apstahlfus, fin, ta ari Anglijas burschuaſija buhs ſpeesta paraf- ſtīt tāhdu paſchu lihgumu, jo wiſpaſaules ſaimneezīſta konjunktura to prasa. Ne- wajaga buht tik naiwām, ta tāhds ſwa- rigis ekonomiſks faktors, ta Padomju Kreewijsa, waretu valist iſſlehgts no pa- ſaules ſaimneezīſtas dīshwes. Tāpehz agri waj wehlu ari angli burschuaſija Kreewijsas-Anglijas jantajumā daris to paſchu, to darija Maldonalds.

Ros panahis publissu letaiju
[kontinjentā?]

Publījlas populari-sinaainiſtas lezijas jauffata par weenu no swarigafeem ahrypuſſtolas iſglihtibas weideem. Ali winu ſarihkoſchana lauku beedribam unſtrahdneeku organizazijam neprafatik dawbi publit mi liybjetlu, ta dra-matiſki waſ muſikali walari. Tomehr leziju cepeelschejos zedos ſarihkoſ apórihnojami inas. No agratu gadu apstrahdateem dateem par ſaſtu bee-dribu fulcurelo barbibu redhams, ta

